

ШАКУН ВАСИЛЬ

Український правознавець, доктор юридичних наук, професор, дійсний член (академік) НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України. Генерал-майор міліції (1997).

Народився 01.12.1947 р. у с. Опришки Глобинського району Полтавської області.

З 1972 р. по 1975 р. навчався на юридичному факультеті Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка). У 1976 р. закінчив Київську вищу школу МВС СРСР. З 1971р. по 1976 р. працював інспектором, старшим інспектором Штабу Південно-Західного управління транспортної міліції (м. Київ). З 1976 р. по 1984 р. – на партійній роботі. З 1984 р. працював у Київській вищій школі МВС СРСР (нині – Національна академія внутрішніх справ) на посадах: заступник начальника, перший проректор Української академії внутрішніх справ. З 1997 р. до грудня 2012 р. – перший проректор Національної академії внутрішніх справ. З грудня 2012 р. до сьогодні – професор кафедри кримінального права академії.

У 1990 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему: «Профілактика злочинності в адміністративному районі великого міста», у 1996 р. – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему: «Урбанізація і злочинність в Україні». Спеціальність 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. Вчене звання професора присвоєно у 1997 р. Обраний членом-кореспондентом Академії правових наук України (нині – Національна академія правових наук України) у червні 2004 р. У березні 2017 р. обраний дійсним членом (академіком) НАПрН України. Академік і віцепрезидент вказаної академії.

Відомий вчений у галузі кримінального права та кримінології. Автор понад 160 наукових праць, серед яких: «Попередження злочинності в адміністративному районі великого міста» (1990), «Урбанізація і злочинність» (1996), «Влада і злочинність» (1997), «Суспільство і злочинність» (2003), «Кримінальне право: Підручник: Частина особлива» (1998), «Уголовный кодекс Украины: Научно-практический комментарий» (відп. ред., 1998), «Виправно-трудоий кодекс України: Науково-практичний коментар» (за ред., 2000), «Гуманітарні та ресурсні проблеми національної безпеки України: монографія» (2011), «Кримінально-правова система у кримінологічному вимірі» (2015), «Соціальна роль кримінального права» (2017).

Брав участь у розробці низки законопроектів та нормативних актів, насамперед: у складі робочої групи МОН України, готував проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту»; готував пропозиції до

проекту Закону «Про антикорупційне бюро України» та ін. Автор «Концепції реформи органів кримінальної юстиції».

Є головою Координаційного бюро з проблем кримінології відділення кримінально-правових наук НАПрН України, членом редакційної колегії «Вісника Верховного Суду України», «Наукового вісника Національної академії внутрішніх справ».

Нагороджений медалями «Ветеран праці» (1987), «70 років Збройних Сил СРСР» (1990), «За бездоганну службу» III ступеня (1987). Лауреат Премії імені Ярослава Мудрого (2008). Також відзначений за особливі заслуги «Орденем Ярослава Мудрого V ступеня» (2021) та низкою нагород Академії наук вищої освіти України.

В.І. Шакун висунув ідею створення в Україні цілеспрямованої, науково обґрунтованої системи запобігання злочинності. З цією метою запропонував започаткувати в державі кримінологічну експертизу всіх законодавчих актів.

Особливе місце у працях В.І. Шакуна займають проблеми виявлення причин та умов, які створюють економічну основу поширення злочинності, визначення меж впливу кримінально-правової системи на злочинність. Вказані межі суттєво зумовлені особливостями психіки людини, певною мірою вони визначаються законами соціальної психології, моральними принципами, що існують у суспільстві. Людина сприймає зовнішні впливи настільки, наскільки вони відповідають її внутрішнім потребам, її уявленням про обов'язок поважати волю і потреби іншої людини. Виходячи з реалій сьогодення, В.І. Шакун стверджує, що зараз результативним знаряддям запобігання злочинності продовжує залишатись принцип невідворотності покарання. Реальне запровадження цього принципу в практику діяльності органів кримінальної юстиції – єдино правильний шлях у протидії злочинності.

В.І. Шакун обґрунтовує думку, що головна увага у боротьбі зі злочинністю має бути зосереджена не на питаннях примусу і виправлення, а на спільних зусиллях суспільства і влади щодо попередження і нагляду. Основою цих зусиль повинна стати не роз'яснювальна, превентивна робота з потенційними правопорушниками, а прямі дії щодо ліквідації специфічних соціальних умов, що породжують злочинність. Однією з основних таких умов є несправедливість. Саме несправедливість руйнує підвалини суспільства і породжує злочинність. Шлях до справедливого правопорядку лежить через подолання несправедливості. Проблема декриміналізації суспільства може бути вирішена лише на основі реальної демократизації політичної системи, забезпечення високого рівня життя населення, формування його правової свідомості, реального просування по шляху утвердження ідеалів правової держави і громадянського суспільства, досягнення соціальної консолідації.